

Urinodling

Synonymer

Allmän bakterieodling av urin - Allmän bakterieodling av urin + svamp - Utvidgad bakterieodling av urin + svamp.

Indikation

Misstanke om urinvägsinfektion.

Viktigt att tänka på inför provtagning:

- Byt alltid urinsamlingspåse
- Desinfektera koppling med 5 mg/mL klorhexidinsprit eller 70 % etanol, låt lufttorka
- Använd aseptisk teknik under hela proceduren

Provtagningsmateriel

Rör: Sterilt plaströr med skruvlock

[Länk till information för beställning](#)

Information

Laboratorium

Klinisk mikrobiologi Falun

Ackrediterad

Ja

Biobanksprov

Nej

Beställning/Remiss

Elektronisk beställning inom Region Dalarna

Alternativ: Pappersremiss [Odling/PCR](#)

OBS:

Bakterieodling + svamp och utvidgad odling + svamp ska endast beställas på läkares uttryckliga begäran, ska INTE beställas rutinmässigt.

Svampodling ska endast beställas om det finns särskild anledning att misstänka en svampinfektion.

Utvidgad odling + svamp kan begäras på läkares uttryckliga begäran om en patient har symtom och tecken till en urinvägsinfektion men inga fynd i tidigare allmän bakterieodling av urin.

Utvidgad odling innebär att fler odlingsmedier används, för att hitta eventuella näringskrävande bakterier eller anaeroba bakterier som inte växer på ordinarie odlingsmedia.

Metod

Odling

Pappersutskrift

Utskrivna dokument är ej dokumentstyrda och skall kontrolleras för utgåva innan användning.

Remissuppgifter

[Uppgifter som skall fyllas i på remissen vid beställning](#)

Provtagning

Provmaterial

Urin, KAD

Utförande

Se patientinstruktion [Urinprov för bakterieodling](#).

Urinprov från kastat prov (sk mittstråleprov)

Patienten skall helst inte ha kastat vatten på minst fyra timmar. Om kortare blåstid anges detta på remissen.

Provet tas i slutet av urineringen för att så mycket som möjligt av uretrafloran ska sköljas bort. Plastbägaren förs in i urinstrålen och urinen överförs sedan till plaströret.

Kvinnor: Håll isär blygdläpparna och torka eventuellt av urinrörsmyningen framifrån och bakåt med torr kompress. Vid blödning eller flytning bör en tampong föras upp i slidan.

Män: För tillbaka förhuden före provtagning.

Urinuppsamlingspåse, spädbarn: Efter tvätt fästes påsen på barnet. Se till barnet var 15e minut, så att urinen ej står kvar i påsen utan snarast förs över till sterilt rör. Om barnet inte har kissat inom 1 - 1½ timme, upprepas tvättningen och påsen byts ut. Det är lätt att få med ovidkommande bakterier i påsurin, varför blåspunktion bör övervägas.

Urinprov från blåspunktion

Provet tas genom suprapubisk aspiration och är som regel fritt från bakteriekontamination.

Urinodling från KAD

Urinodling från urinkateter (KAD) bör endast utföras hos patienter där klinisk misstanke om urinvägsinfektion (UVI) föreligger.

Katetern bör bytas före provtagning, eftersom själva kateterbytet kan minska symtomen och i vissa fall eliminera behovet av antibiotikabehandling. Vid långvarig kateterisering (>1–2 veckor) förekommer ofta en blandflora med olika bakterier och resistensmönster.

Katetern kan vara koloniserad av bakterier som inte representerar urinblåsans flora, vilket gör att urinodling utan tydliga tecken på infektion bör undvikas.

Pappersutskrift

Utskrivna dokument är ej dokumentstyrda och skall kontrolleras för utgåva innan användning.

Provtagning från en nysatt kateter ger ett mer tillförlitligt odlingsresultat och rekommenderas därför vid behov av urinodling.

Om antibiotikabehandling inleds inom fem dygn efter kateterbyte behövs inget nytt byte.

Provtagning – olika alternativ:**Från ny KAD**

- Ta bort gammal, sätt ny KAD
- Ta prov direkt från den nya katetern efter insättning
- Vid tom blåsa: stäng av slangen i 30–60 min före prov
- Samla urin till sterilt rör (halvfullt)
- Desinfektera igen och koppla därefter på en ny urinsamlingspåse

Från kvarliggande KAD

- Stäng av slangen i 30–60 min
- Kassera den gamla påsen
- Desinfektera kopplingen
- Samla urin till ett sterilt rör (halvfullt)
- Desinfektera igen och koppla därefter på en ny urinsamlingspåse

Från ny påse (efter byte)

- Byt till en ny påse, desinfektera kopplingen och låt lufttorka
- Stäng KAD i 30–60 min
- Aspirera urin från provtagningsporten till ett sterilt rör

Observera: Urinsamlingspåse får aldrig återanvändas.

KAD kopplas till en ventil

- Följ rutinen för kvarliggande KAD
- Provet tas via ventilens knapp/membran
- Urinprov får inte tas genom att lossa slangen till uppsamlingspåsen – systemet ska vara obrutet

Punktion av kateterslang (endast vid behov)

Punktion kan endast övervägas vid användning av silikon- eller latexkatetrar som är säkra mot läckage. Generellt rekommenderas att undvika punktion vid silikonkatetrar på grund av den ökade risken för läckage.

- Endast vid silikon-/latexkateter utan läckagerisk
- Stäng slang i 30–60 min före provtagning
- Punktera under förgreningsställe med steril kanyl
- Överför urin till sterilt rör
- Desinfektera punktionsställe efteråt

Se [Vårdhandboken](#)

Urinprov från uridom

Prov tas i samband med byte av uridom. Efter tvättning och torkning av penis, sätt på en ny steril uridom. Därefter låter man ett par mL urin droppa ner i ett sterilt uppsamlingsrör.

Pappersutskrift

Utskrivna dokument är ej dokumentstyrda och skall kontrolleras för utgåva innan användning.

Urinodling

KLINISK MIKROBIOLOGI
Provtagningsanvisning

Urinprov från sängliggande patient

Gör bäckentvätt och torka torrt. På kvinnor placeras en tork i slidan. Låt patienten kasta vatten i nydesinfekterat bäcken. Urinen förs omedelbart över i ett sterilt rör.

Provmängd

Röret fylls till hälften.
Minsta provmängd urin 1 mL.

Provhantering

Hållbarhet

Kylt prov skall vara laboratoriet tillhanda inom 2 dygn.
Om provet ankomst till laboratoriet >2 dygn efter provtagning kan ge osäkert odlingsresultat.

Förvaring

Prov får EJ frysas.

Förvaras i kyl i väntan på transport. Ställ provet i kylskåp direkt efter provtagning, för att förhindra tillväxt av bakterier och skyndsamt sändas för odling till det mikrobiologiska laboratoriet.

Transport

Transport till laboratoriet bör ske omgående.
Använd alltid transporthylsa vid transporter.

Svarstid

Odling utförs alla dagar.

Slutsvar lämnas vanligen inom 1 – 2 vardagar.
Om även svampodling har begärts lämnas slutsvar först efter 5 dagar.

Svar/bedömning

Väx av/ Ingen växt av kliniskt relevanta fynd
Typning av bakterieart
Resistensbestämning

Medicinsk bakgrund

Urinodling utförs för att påvisa och identifiera bakterier vid misstänkt urinvägsinfektion (UVI) samt för bestämning av antibiotikakänslighet. Analysen är särskilt indicerad vid komplicerad UVI, recidiverande infektioner, febril UVI, under graviditet eller vid utebliven effekt av empirisk behandling.

Metoden är semikvantitativ. Urin inokuleras med en kalibrerad ögla (vanligen 10 µL) på en agarplatta och inkuberas. Bakterieväxten bedöms

Pappersutskrift

Utskrivna dokument är ej dokumentstyrda och skall kontrolleras för utgåva innan användning.

Urinodling**KLINISK MIKROBIOLOGI**
Provtagningsanvisning

efter inkubering och anges semikvantitativt i intervall uttryckta som kolonibildande enheter per milliliter (CFU/ml), vanligen $<10^3$, 10^3 – 10^4 , 10^4 – 10^5 eller $>10^5$ CFU/ml, motsvarande sparsam, måttlig respektive riklig växt.

Den semikvantitativa metoden ger i de flesta fall tillräckligt underlag för klinisk bedömning och val av antibiotikabehandling. Låga bakterietal ($<10^3$ – 10^4 CFU/ml) kan dock i vissa fall missas.

Kliniska uppgifter saknas ofta på remissen, vilket kan försvåra bedömningen av den kliniska relevansen vid låg bakteriemängd. I sådana fall kommenteras svaret med att fyndet kan vara relevant vid förekomst av symtom förenliga med urinvägsinfektion.

Metoden ger mer specifik diagnostisk information än snabbtester såsom urinsticka.

NPU-kod:**NPU0609**

8 Blåspunktion-Urinodling

NPU1868

0 Blåspunktion-Urinodling + svamp

NPU0607

3 Brickerblåsa-Urinodling

NPU1854

2 Brickerblåsa-Urinodling + svamp

NPU0607

3 Engångskateter-Urinodling

NPU1854

2 Engångskateter-Urinodling + svamp

NPU0609

7 KAD-Urinodling

NPU1632

7 KAD-Urinodling + svamp

NPU0609

6 Mittstråle-Urinodling

NPU1632

8 Mittstråle-Urinodling + svamp

NPU0607

3 Nefrostomi-Urinodling

NPU1854

2 Nefrostomi-Urinodling + svamp

NPU0607

3 Övrigt-Urinodling

NPU0607

3 Påse-Urinodling

Dokumenthistorik (tre senaste utgåvorna)

Utgåva	Rubrik	Förändring
--------	--------	------------

Pappersutskrift

Utskrivna dokument är ej dokumentstyrda och skall kontrolleras för utgåva innan användning.

KLINISK MIKROBIOLOGI
Provtagningsanvisning

3		
2		
1		Nytt dokument.

Pappersutskrift

Utskrivna dokument är ej dokumentstyrda och skall kontrolleras för utgåva innan användning.